

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia

Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ**

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

Supreme Court Chamber

Chambre de la Cour suprême

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/២៣-០៤-២០១២-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក(២)

Case File/Dossier N°. 002/23-04-2012-ECCC/SC(2)

ចំពោះមុខ:

ចៅក្រម គង់ ត្រ័យ ប្រធាន

ចៅក្រម Motoo Noguchi

ចៅក្រម សោម សិរិវឌ្ឍ

ចៅក្រម Agnieszka KLONOWIECKAMILART

ចៅក្រម ម៉ុង មុនីចរិយា

ចៅក្រម Chandra Nihal Jayasinghe

ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ:

ថ្ងៃទី ០២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២

ភាសាដើម:

ខ្មែរ/អង់គ្លេស

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

សាធារណៈ

ឯកសារដើម

ORIGINAL/ORIGINAL

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 02-May-2012, 13:25

CMS/CFO: Sann Rada

**សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ នួន ជា សុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ទទួលយកករណីបណ្តឹងសាទុក្ខហួសពេលកំណត់អនុលោមតាមវិធាន ៣៩ (៤)**

ជនជាប់ចោទ:

នួន ជា

សហមេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ:

ស៊ុន អរុណ

Michiel PESTMAN

Victor KOPPE

សហព្រះរាជអាជ្ញា:

ជា លាង

Andrew CAYLEY

មេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី:

ពេជ អង្គ

Elisabeth SIMONNEAU FORT

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“**អ.វ.ត.ក**”):

ធានាទទួល សំណើដែលដាក់ដោយសហមេធាវីការពារក្តី នួន ជា (“មេធាវីការពារក្តី”) សុំឱ្យទទួលយកការដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខដែលយឺតពេលប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង^១ ទាក់ទងនឹងភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នារវាងការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងជាសម្តែង ដែលបានធ្វើឡើងដោយការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត (“សំណើសុំ”);^២

វិញ្ញាបនបត្រចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ក្រឡាបញ្ជីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានទទួលយកសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលសុំដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗជាភាសាអង់គ្លេសជាបឋម ដែលភាសាខ្មែរនឹងដាក់តាមក្រោយ ដោយបានបញ្ជាក់ថា ខ្លួន“អាចដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗនេះ ជាភាសាអង់គ្លេស នៅថ្ងៃ ពុធ ទី ១៨ ខែ មេសា ហើយភាសាខ្មែរ នៅថ្ងៃ សុក្រ ទី ២០ ខែ មេសា”^៣។

កត់សម្គាល់បើកស្ទង់ នៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ គឺជាកាលបរិច្ឆេទសម្រាប់ដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មេធាវីការពារក្តីធ្វើច្បាប់ចម្លងបណ្តឹងសាទុក្ខនេះជាភាសាអង់គ្លេសតាមរយៈអ៊ីម៉ែលដល់ភាគី អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលជាការគួរសម ហើយ នៅថ្ងៃទី ២០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ មេធាវីការពារក្តីបានដាក់ជាផ្លូវការនូវបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗនេះជាភាសាអង់គ្លេស និងជាភាសាខ្មែរ។

ពិចារណាថា សំណើសុំនេះសង្កេតឃើញថា ឯកសារចម្លងនៃបណ្តឹងសាទុក្ខដែលជាការគួរសមនេះ បានធ្វើទៅឱ្យភាគីទាំងឡាយ តាមពេលវេលាកំណត់ ហើយលើកឡើងថា នេះជាការអនុវត្តដែល“បានធ្វើឡើងកន្លងមក ដោយហេតុថា លក្ខខណ្ឌដែលមានលក្ខណៈតឹងរ៉ឹង ត្រូវបានបន្ធូរបន្ថយដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដូច្នេះមានន័យថាទទួលយកនូវការភាន់ច្រឡំរបស់មេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងរឿងក្តីនេះ”^៤។

¹ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ នួន ជា សុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដោយអនុលោមតាមវិធាន ៣៥ ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពពុំត្រឹមត្រូវនៅក្នុងកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងជសម្តែងនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីរបស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារលេខ E142/3។

² សំណើសុំទទួលយកការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខយឺតពេលប្រឆាំងនឹង សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពាក់ព័ន្ធនឹងភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នានៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងជាសម្តែងដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារលេខ ១។

³ អ៊ីម៉ែលរបស់ Andrew Iannuzzi ផ្ញើទៅកាន់ Christopher Mark Ryan “Re: បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប្រឆាំងនឹងឯកសារលេខ E142/3”, ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារលេខ 1.1.1 (សេចក្តីបញ្ជាក់បន្ថែម)។

⁴ សំណើសុំ កថាខណ្ឌ ២។

ពិចារណាថា សហព្រះរាជអាជ្ញាបើកឡើងថា មេធាវីការពារក្តី មិនបានផ្តល់ហេតុផលសុពលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបង្ហាញពីការដាក់ឯកសារយឺតពេល ប៉ុន្តែ យល់ព្រមទៅតាមឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ក្នុងការសម្រេច ថាតើត្រូវទទួលយក ដែរ ឬ យ៉ាងណា^៥។

ពិចារណាថា ការដាក់ឯកសារចម្លងដែលជាការគួរសមរបស់ភាគី មិនមានអានុភាពគតិយុត្តណាមួយឡើយ មិនមែនជាស្ថាពរ និងមិនអាចជំនួសការដាក់ជាផ្លូវការបានឡើយ ហើយថា នេះជាការអនុវត្តរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង^៦។

វិចិត្រឡើងវិញថា ក្នុងខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ក្រឡាបញ្ជីរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានអនុញ្ញាតប្រហាក់ប្រហែលគ្នាឱ្យមេធាវីការពារក្តីដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខជាភាសាអង់គ្លេសទៅតាមកាលបរិច្ឆេទដែលបានកំណត់ ហើយឯកសារជាភាសាខ្មែរ នឹងត្រូវដាក់តាមក្រោយនេះ ហើយថា មេធាវីការពារក្តីបានដាក់ជាផ្លូវការនូវបណ្តឹងសាទុក្ខជាភាសាអង់គ្លេសទៅតាមកាលបរិច្ឆេទនេះ^៧។

កត់សម្គាល់ថា មេធាវីការពារក្តីមិនបានផ្តល់នូវហេតុផលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការធ្វើយុត្តិកម្មចំពោះករណីពិសេសដែលផ្ទុយពីគោលការណ៍ដែលចែងថា “គ្រប់ពេលកំណត់ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ជាធរមាន [...] ត្រូវតែគោរព” ហើយថា “ក្នុងករណីមិនគោរពតាមកាលកំណត់ គឺនាំឱ្យកិច្ចដែលបានធ្វើនោះ ត្រូវចាត់ទុកជាអសុពលភាព”^៨។

វិចិត្រឡើងវិញថា ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ភាគីទាំងអស់ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានបង្កើតនូវគោលការណ៍ដូចខាងក្រោមទាក់ទងទៅនឹងកាលបរិច្ឆេទនៃបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ៖

- ក្នុងករណីដែលភាគីមានបំណងស្នើសុំដោយយោងតាមមាត្រា ៧(២) នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ^៩ ឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលអនុញ្ញាត ក្នុងការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗជាភាសាបារាំង ឬ

⁵ សារណាតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើរបស់ នួន ជា សុំឱ្យទទួលយកការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមយឺតពេល ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នានៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងជាសម្លេងដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារលេខ ២ កថាខណ្ឌ ៦ ដល់ ៧។

⁶ អ៊ីម៉ែលរបស់ Matteo Crippa ទៅកាន់ Andrew Iannuzzi “Re: បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប្រឆាំងនឹងឯកសារលេខ E142/3”, ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារលេខ. 3.1 (បញ្ជាក់ថា ពុំធ្លាប់មានការអនុវត្តបែបនេះនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទាក់ទងទៅនឹងឯកសារចម្លងជាការគួរសម ដែលអាចត្រូវបានចាត់ទុកក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស ថាជាការដាក់ឯកសារជាផ្លូវការ និងអនុវត្តតាមកាលបរិច្ឆេទនោះ)។

⁷ សូមមើល សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់ នួន ជា ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីភាពត្រឹមត្រូវនៃកិច្ចស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E116/1/7, កថាខណ្ឌ ២ (យោងទៅលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗឯកសារលេខ E116/1/1 ដាក់ជាភាសាអង់គ្លេសនៅថ្ងៃទី ១០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១)។

⁸ វិធាន 39(1) នៃផ្ទៃក្នុង។

ឯកសារលេខ ៣

ភាសាអង់គ្លេសជាបឋមបាន ប៉ុន្តែបន្ទាប់មក ភាគីត្រូវដាក់ឯកសារជាភាសាខ្មែរដែលបានបកប្រែរួច ឱ្យបានឆាប់រហ័សបំផុត ភាគីត្រូវបង្ហាញនូវអត្ថិភាពនៃ“កាលៈទេសៈពិសេស”¹⁰។ ប្រសិនបើកាលៈទេសៈពិសេសនេះ ជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងពេលវេលាដែលចាំបាច់សម្រាប់ធ្វើការបកប្រែនោះ ភាគីត្រូវបង្ហាញអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនូវភស្តុតាងស្តីពីកាលបរិច្ឆេទដែល ឯកសារនេះបានដាក់ឱ្យបកប្រែ។

- ក្នុងករណីដែល អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលអនុញ្ញាតដល់ភាគីក្នុងការដាក់ឯកសារជាភាសាខ្មែរក្រោយកាលបរិច្ឆេទសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗនោះ ភាគីត្រូវដាក់ជាផ្លូវការនូវបណ្តឹងសាទុក្ខជាភាសាបារាំង ឬភាសាខ្មែរត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនោះ។
- ក្នុងករណីដែលសំណើដោយអនុលោមតាមមាត្រា ៧(២) នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារត្រូវបានទទួលយក ពេលកំណត់សម្រាប់ភាគីទាំងអស់ត្រូវគិតចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹងនៃបណ្តឹងសាទុក្ខជាភាសាខ្មែរ¹¹។ គោលការណ៍នេះ អនុវត្តចំពោះសារណាតប និងការឆ្លើយតប ដូចគ្នាទៅនឹងពេលកំណត់ដែលមានចែងនៅក្នុងវិធាន ១០៨(២) និង(៤)(ស្ទួន)។

យោងតាមសំអាងហេតុខាងលើ **អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល** ÷

បដិសេធ សំណើសុំ។

នៃនា ក្រឡាបញ្ជីនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗដោយមូលហេតុយ៉ាងតទៅ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២

ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

គង់ ត្រីម

⁹ សេចក្តីណែនាំស្តីពីការអនុវត្តដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក, អ.វ.ត.ក/០១/២០០៧/វិសោធនកម្មលើកទី ៧ (“សេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ”)។

¹⁰ មាត្រា ៧(២) នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ។

¹¹ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទាក់ទងនឹងការប្រាស្រ័យទាក់ទងការងារជាមួយតែភាគីម្ខាងរបស់មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារលេខ E154/1/1/4, កថាខណ្ឌ ២។ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់ នួន ជា ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីភាពត្រឹមត្រូវនៃកិច្ចស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារលេខ E116/1/7, កថាខណ្ឌ ៥។